

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН СЕКТОР „ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ“
СЕПТЕМВРИ, 2022

**1. Баланс на предлагането и потреблението на
сектор „Плодове и зеленчуци“ септември, 2022 г.**

1.1. Плодове

	Малини	Ябълки	Праскови	Круши	Сливи
					
Предлагане, тона	7 453	54 529	38 459	6 062	54 007
Производство 2022г., тона	7 102	21 242	27 271	2 893	53 428
*Внос и вътреобщностни доставки, тона	351	33 287	11 188	3 169	579
Потребление, тона	6 118	18 111	35 098	1 830	41 593
**Потребление за прясна консумация, тона	971	7 500	20 951	1 750	34 680
**Потребление за преработка в страната, тона	3 790	10 570	13 250	-	6 790
*Износ и вътреобщностни доставки, тона	1 357***	41	897	80	123

Източник: отдел Агростатистика МЗХГ, НСИ и собствени изчисления

*Данните са за периода от 01.01.2022г. до 31.08.2022 г.

**Данните са за периода от 01.01.2022г. до 30.09.2022 г.

***При замразените малини в експорта са включени и количества от реколта 2021г.

1.2. Зеленчуци

	Домати 	Картофи 	Краставици 	Пипер
Предлагане, тона	150 243	147 288	74 663	57 452
Производство 2022г., тона	89 583	114 647	54 650	37 842
*Внос и вътреобщностни доставки, тона	60 660	32 641	20 031	19 610
Потребление, тона	123 158	96 481	66 547	46 597
**Потребление за прясна консумация, тона	87 325	91 855	59 406	33 100
**Потребление за преработка в страната, тона	26 560	4 200	1 500	10 300
*Износ и вътреобщностни доставки, тона	9 273	426	5 641	3 197

Източник: отдел Агростатистика МЗХГ, НСИ и собствени изчисления

*Данните са за периода от 01.01.2022 г. до 31.08.2022 г.

**Данните са за периода от 01.01.2021г. до 30.09.2021 г.

2. Анализ на пазара.

Цени на едро /тържища/ и цени на дребно през септември

2.1. Цени на едро

Средномесечни цени на едро на основни плодове, лв./кг, септември 2022г.

ПРОДУКТ	Юли 2022	Август 2022	Септември 2022	промяна в % септември / август 2022	Септември 2021	промяна в % 2022 / 2021
ЯБЪЛКИ	2.20	2.22	2.09	-5.9	1.91	9.4
КРУШИ	3.43	3.04	2.82	-7.2	2.68	5.2
ГРОЗДЕ	-	2.69	2.31	-14.1	2.08	11.1
СИНИ СЛИВИ	-	1.49	1.49	0.0	1.17	27.4
ПРАСКОВИ	2.19	3.34	2.50	-25.1	2.76	-9.4

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При плодовете

- Сезонните плодове поевтиняват, като само сините сливи запазват цената си същата.
- На годишна база - септември 2022/2021г., всички наблюдавани плодове поскъпват, като при сините сливи се отбелязва най-голям ръст на средномесечната цена – с 27.4 %, единствено прасковите поевтиняват с 9.4.%.

Средномесечни цени на едро на основни зеленчуци лв./кг, септември 2022 г.

ПРОДУКТ	Юли 2022	Август 2022	Септември 2022	промяна в % септември / август 2022	Септември 2021	промяна в % 2022 / 2021
КАРТОФИ	1.10	1.14	1.18	3.5	0.75	57.3
ЛУК ЗРЯЛ	1.15	1.26	1.27	0.8	0.75	69.3
ДОМАТИ	2.24	2.25	2.26	0.4	1.86	21.5
КРАСТАВИЦИ	1.85	2.44	2.41	-1.2	2.21	9.0
ЗЕЛЕ	0.80	0.84	0.89	6.0	0.98	-9.2
ЧЕРВЕНИ ЧУШКИ	-	2.62	2.07	-21.0	1.91	8.4
МОРКОВИ	1.19	1.17	1.15	-1.7	0.97	18.6

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При зеленчуците

- От наблюдаваните зеленчуци червените чушки, морковите и краставиците поевтиняват спрямо август, доматиите и лука почти не променя цената си, а зеле и картови поскъпват през септември.
- Най-голямо месечно увеличение на цените през септември има при зелето - 6%.
- В сравнение с 2021 г., през 2022 г. се повишават цените на всички наблюдавани зеленчуци с изключение на зеле. Най-голямо е повишението на цената при зрелия лук – 69.3 % и картофите – 57.3 %.

2.2. Цени на дребно

Средномесечни цени на дребно на основни плодове лв./кг.

Плодове	Септември 2022	Септември 2021
Ябълки	2.57	2.43
Грозде	3.40	2.94
Круши	3.58	3.44
Сини сливи	1.75	1.50
Праскови	2.91	3,20

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При всички наблюдавани плодове се наблюдава повишение на цената на дребно спрямо миналата година с изключение на праскови.

Средномесечни цени на дребно на основни зеленчуци лв./кг.

Вид зеленчук	Септември 2022	Септември 2021
Домати	2.75	2.43
Зеле	1.27	1.35
Картофи	1.53	1.07
Краставици	2.90	2.91
Лук кромид	1.60	1.21
Червени чушки	2.45	2.44
Моркови	1.65	1.40

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

Всички наблюдавани зеленчуци поскъпват през септември 2022 г. спрямо същия месец на 2021 година с изключение на зелето, а краставиците и червените чушки почти не променят цената си..

3. ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

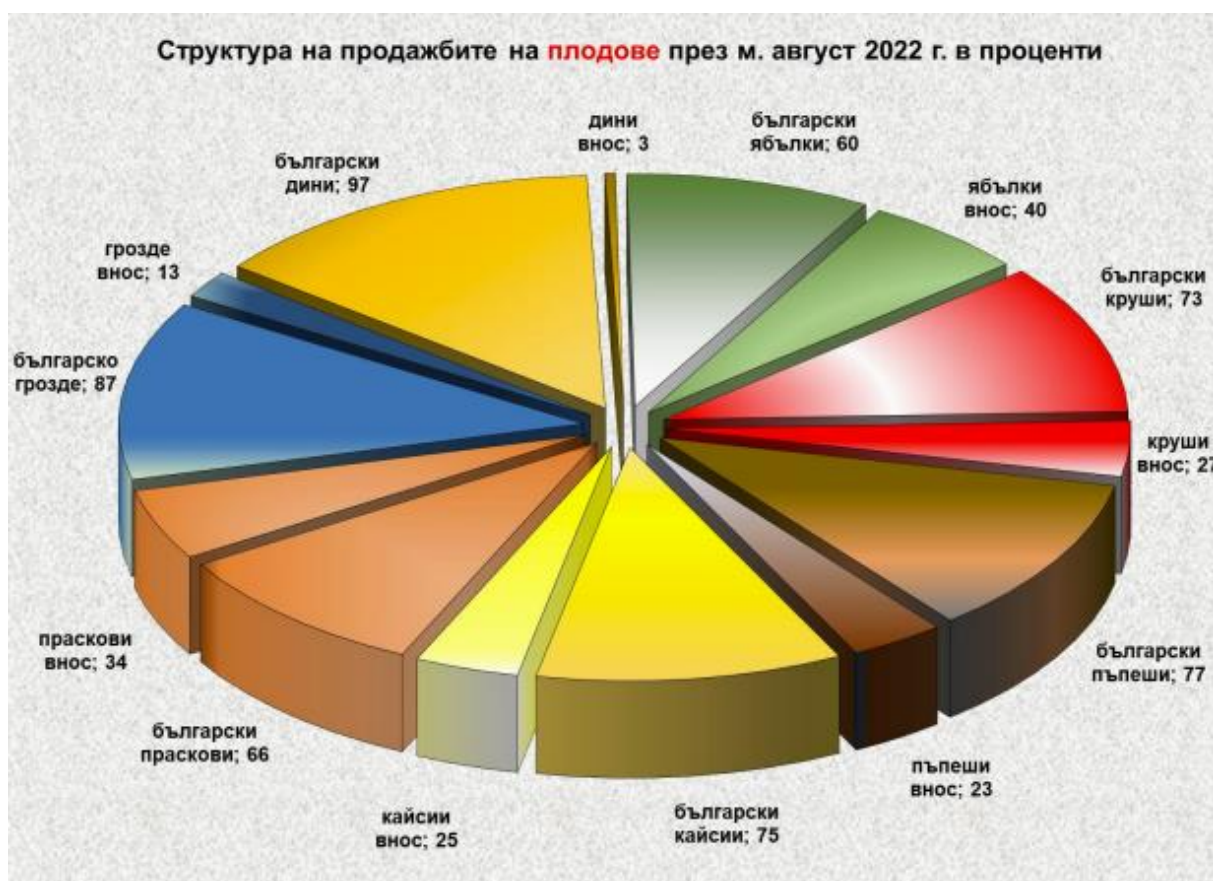
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. август показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на повечето стоки е по-голям от дела на продажбите от внос.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция само при продажбите на лук (65%). Предлаганите количества български краставици, зелето и чесъна преобладават на пазара през месеца и са около 90% от общо предлаганите зеленчуци. Количествата български картофи съставляват 53% от общите продажби, а българските домати надвишават продажбите от внос и съставляват 67% от общите количества.

Наблюденията на пазара на плодове през август показват, че относителният дял на българската продукция на стоките, които са в сезона на производство и предлагане е по-голям. Количествата български дини, пъпеши и грозде са около 80-90%, а количествата български ябълки, круши, праскови и кайсии са около 50- 70%.

Източник: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ)

Източник: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ)

4. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРАЙНИТЕ НАСАЖДЕНИЯ КЪМ 03.10.2022 г

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ
Фенофази:

Праскови: ВВСН (89-91) „Консумативна зрялост (плодовете са с типичния си вкус и твърдост)“ - „Растежът на леторастите е приключен; листата са наситено зелени“

Кайсии: ВВСН (91) „Растежът на леторастите е приключен; листата са наситено зелени“

Контрол на вредителите:

През първата десетдневка на месец септември в област Благоевград е регистрирана късна вредна дейност на гъсениците от трето поколение на **Източен плодов червей /*Grapholita(Aspila) molesta*/** и **Прасковен клонков молец /*Anarsia lineatella*/**. По плодовете на късните сортове праскови е отчетената повреда от 7-9 %.

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

Отчетена е висока плътност от 86-107 бр. ларви на 100 см. клонка от трето поколение на неприятеля.

Късно кафяво гниене /*Monilinia fructigena*/

В насажденията с късни сортове праскови в района на Сливен, повредите варират от 3-5% Проведени са химични третирания върху 0,300 хил. ха.

ЛОЗЯ

Фенофаза: ВВСН (81-89) „Начало на узряване: зърната започват да развиват характерните за сорта особености“ - „Плодът е готов за беритба“

Контрол на вредителите:

Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/

През месец септември се наблюдава края на летеж на пеперудите от трето поколение в област Търговище. Начало и масово какавидиране е установено в област Бургас, където е извършено второ третиране срещу гъсениците от трето поколение.

В почти всички области на страната се отчита слаба степен на нападение по зърната от **Брашнеста мана /*Oidium tuckeri*/** и **Мана по лозата /*Plasmopara viticola*/**.

КАРТОФИ

Фенофаза: ВВСН (97-99) „Листата и стъблата загиват, стъблата покафеняват и изсъхват“ - „ Готов продукт за прибиране “ - **за късни сортове**

Контрол на вредителите:

Зимен сив червей /*Agrotis segetum*/

В област Благоевград при изваждане на картофите са констатирани единични повреди по клубените. В София област се наблюдават слаби повреди. Запазва се процента на нападение в област Кюстендил - 0-5 % повредени клубени.

Телени червеи /сем. *Elateridae*/

В област Кюстендил са констатирани повреди от телени червеи на 0-5 % по извадените клубени.

Картофен молец /*Phthorimaea operculella*/

В АЕР Разлог на заложените феромонови уловки е отчетен слаб летеж на четвърто поколение - 4 бр. уловени пеперуди за седмица. Намаляване на летежа във феромоновите уловки има в област Пазарджик. В област Кюстендил са установени 2-10 % повредени клубени по извадените картофи.

Картофена мана /*Phytophthora infestans*/

През месец септември в област Благоевград при изваждане на картофите са установени 1-2 % петна по единични клубени, в София област 3-5 % и в област Кюстендил 0-5 % повредени клубени.